

288. Uwagi o występowaniu *Minyops carinatus* (LINNAEUS, 1767) (*Coleoptera: Curculionidae*) w Polsce

Notes on the distribution of *Minyops carinatus* (LINNAEUS, 1767) (*Coleoptera: Curculionidae*) in Poland

KEY WORDS: *Coleoptera, Curculionidae, Minyops carinatus*, new record, distribution, Poland

Minyops carinatus (L.) zamieszkuje Azję Mniejszą, Syrię, Iran, południowe obszary europejskiej części Rosji, Ukrainę, oraz południowe tereny środkowej i zachodniej Europy. Do połowy lat dziewięćdziesiątych morfologia stadiów przedimaginalnych oraz biologia i ekologia tego ryjkowca były nieznane i dopiero prace NAZARENKO (1995: Vest. Zool., 5-6: 81-85.; 1997: Vestn. Zool., 31: 62-66.) wniosły wiele danych z tego zakresu. Wyżej wymieniony autor stwierdził m.in., iż jest to chrząszcz biologicznie związany z roślinami z rodzaju *Ranunculus* – *R. acris* (w hodowli) i *R. polyanthemos* (w terenie).

Przez obszar Polski przebiega północna granica jego zasięgu. Pierwsze informacje o występowaniu tego ryjkowca pochodzą ze Śląska i Tatr. Dane dotyczące pierwszego regionu nie zostały potwierdzone przez ponad 75 lat, a drugiego – uznane za wątpliwe (BURAKOWSKI i in. 1995: Kat. Fauny Polski, XXIII, 20: 1-310.). W okresie powojennym został odnotowany z południowo-wschodniej części kraju przez Cmolucha (1963: Ann. UMCS, sec. C, 17: 17-75.) – Gródek k. Hrubieszowa (Wyżyna Lubelska) i Wanata (1993: Wiad. entomol., 12, 1: 31-36.) – Biała Góra k. Tomaszowa Lubelskiego (Roztocze).

Podczas badań faunistycznych prowadzonych w południowej części Roztocza stwierdzono kolejne stanowisko tego chrząszcza

– Machnów Stary (FA88) - 15 VI 1996, 1♀, leg. R. ROZWĄŁKA.

Odłowiono go do pułapki Barbera w zespole *Origano-Brachypodietum pinnati* występującym na podłożu wapiennym. Ponadto potwierdzono jego obecność na Białej Górze k. Tomaszowa Lubelskiego (2 ex. 13 V 1997). FRANZ i BEIER (1948: Ann. Naturhist. Mus. Wien, 56: 440-549.) uznali go za gatunek termofilny. Kolejne stwierdzenia tego ryjkowca na Roztoczu świadczą o utrzymywaniu się populacji w południowo-wschodniej Polsce oraz potwierdzają jego przywiązanie do siedlisk ciepłych i suchych. Dotychczasowe dane rejestracyjne z obszaru Polski wskazują, że gatunek w zajmowanych przez siebie siedliskach nie tworzy licznych populacji.

Jacek ŁĘTOWSKI, Lublin
Robert ROZWĄŁKA, Lublin

289. Nowe stanowisko *Thera britannica* TURNER, 1925 (*Lepidoptera: Geometridae*) w Polsce

New record of *Thera britannica* TURNER, 1925 (*Lepidoptera: Geometridae*) from Poland

KEY WORDS: *Lepidoptera, Geometridae, Thera britannica*, new record, E Poland.

Thera britannica TURNER jest gatunkiem szeroko rozsiadłym w północnej, zachodniej i częściowo środkowej Europie. BUSZKO (2000: Atlas motyli Polski cz. III) podaje *Th. britannica* z południowej części kraju: Sudetów, Sobótki, Gór Świętokrzyskich, Babiej Góry oraz Tatr. Stwierdzony był on też na Pogórzu Dynowskim i Przemyskim oraz w Bieszczadach

(MALKIEWICZ, SOSIŃSKI 1998: Wiad. Entomol., 17, 1: 62.). Rozmieszczenie gatunku w Polsce jest stosunkowo słabo poznane ze względu na bardzo duże podobieństwo do *Th. variata* (DEN. et SCHIFF.) występującego w całym kraju i częste mylenie tych gatunków. Na północ od wymienionych stanowisk *Th. britannica* nie był dotychczas notowany.

W czasie dwuletnich badań inwentaryzacyjnych lepidopterofauny rezerwatu „Jata” na południu Podlasia (woj. mazowieckie) odnotowano tam występowanie *Th. britannica*:
– rezerwat „Jata” ad Łuków (UTM: EC85), 27 V 2000, 1 ex. złowiony na światło, leg. A. BARANOWSKI.

W Polsce gąsienice omawianego gatunku żerują na jodle pospolitej (*Abies alba* MILL.), choć żerowanie tego gatunku poza granicami kraju stwierdzono również na innych gatunkach jodły oraz na innych drzewach szpilkowych. Motyl występuje w dwóch generacjach: 1/V – 2/VI i 3/VII – 2/IX.

Odkryte nowe stanowisko na niżu, znacznie oddalone od dotychczas znanych górskich rejonów występowania *Th. britannica*, daje pełniejszy obraz rozmieszczenia tego gatunku w Polsce i potwierdza postawioną ostatnio hipotezę (MALKIEWICZ, SOSIŃSKI 1998) o występowaniu tego motyla w kraju na obszarach naturalnego zasięgu jodły pospolitej (*Abies alba*) zwłaszcza w rezerwach przyrody na północnych jego krańcach oraz w parkach.

Artur BARANOWSKI, Siedlce
Adam MALKIEWICZ, Wrocław

290. O występowaniu *Dasypolia templi* (THNBG.) i *Polymixis xanthomista* (HBN.) (*Lepidoptera: Noctuidae*) w Górach Stołowych

On the occurrence of *Dasypolia templi* (THNBG.) and *Polymixis xanthomista* (HBN.) (*Lepidoptera: Noctuidae*) in the Góry Stołowe Mts.

KEY WORDS: *Lepidoptera, Noctuidae, Dasypolia templi, Polymixis xanthomista*, distribution, Góry Stołowe Mts., SW Poland.

W dniu 17 września 2000 roku prowadziłem odłów motyli do światła w Górach Stołowych, w sąsiedztwie Błędných Skałek (UTM: WR99). Pomimo mało korzystnych warunków pogodowych odłowiłem dwa interesujące gatunki motyli :

Dasypolia templi (THNBG.) – 2 exx. (leg. et coll. J. SOSIŃSKI)

Ten borealny gatunek znany jest w południowej Polsce z nielicznych stanowisk, położonych na terenach górskich. Z Gór Stołowych dotychczas motyl ten nie był wykazany. W okresie historycznym (przed 1945 rokiem) najbliższym stanowiskiem były Góry Bystrzyckie. Forma, którą spotkałem, różni się od występującej w Tatrach, gdyż posiada wyraźne, żółtawe zabarwienie skrzydeł.

Polymixis xanthomista (HBN.) – 1 ex. (leg. et coll. J. SOSIŃSKI)

Gatunek ten występuje bardzo lokalnie w południowej Polsce, w strefie regla dolnego. Współcześnie wymieniany jest z Pienin, Wzniesienia Gubałowskiego oraz z Tatr (dane niepublikowane). Z Gór Stołowych nie był wykazany, a w okresie historycznym najbliższym stanowiskiem były Duszniki-Zdrój w Kotlinie Kłodzkiej.

Janusz SOSIŃSKI, Poznań